

Sevgi əslində bütövləşməkdir

Hərdən öz-özümə düşünürəm. Görəsən insanın, lap elə mənim özümün var olmağı, həyatda hansısa bir yeri tutmağım başqalarına nə verir. Onlara hansı təsir göstərir və yaxud onları sıxıb incitmir ki?

İlk baxışda bu çox pessimist, hətta adamın içini ağrıdan, əhvalını pozan suallardır. Amma hər bir sualın mütləq mənadı cavabı olmalıdır və təbii ki, var. Ona görə də heç vax sualdan qaçmıram, bilmədiyimi öyrənməyə çalışıram, bildiyimi cavablandırırım. Bax, bu qaydada dilimə, içimə gələn sualların da cavabını tapmağa çalışıram. Təbii ki, mən o sualları daşa, divara, ağaca, göyə, yerə vermərəm, ünvanlamıram. Həmin suallar gördüyüm, tanıdığım, sevdiyim, yeni yanımda və ürəyimdə olan adamlara ünvanlanır. Amma etiraf edirəm ki, hərdən sualı ünvanladığım adamlar da susurlar, ya da etinasızlıq göstərir və yaxud özlərini eşitməməzliyə vururlar. Bir sözlə, sual elə içimdə, dilimdə sual olaraq da qalır. Mən də bir az tərs, ısrarlı adamam. İstəyimə çatmaq üçün inad göstərirəm. Ona görə də hərdən ağına, bozuna baxmadan və yaxud da bu sualın cavabının acı olacağını düşünmədən gedirəm o adamların üstünə, döyürəm qapılarını, zəng vururam telefonlarına. Məqsədim də sualima cavab almaqdır. Ən çox da səni rahatlaşdırıram. Səni o sualların cavablarını mənə deməyə inandırmaq, razı salmaq istəyimdən əl çəkmirəm. Sən isə

Bəli, sən də susursan. Üz cizgilərindən, baxışlarından bilərəm ki, o suallar və onun cavabları sənə mənə demək istəmədiklərində. Amma nə olsun ki, onsuz da bir gün özün də bilmədən, özün də hiss etmədən hansısa bir məqama, hansısa bir hadisəyə, olaya, reallığa münasibət bildirəndə o cavablar da gəlib keçəcək mövzunun içindən. Bax, mən onda yerimi də, yaşam haqqımı da bir Allah bəndəsi olaraq sənə dəyərinə görə cəzə, sənə sözündə tapacam. İnan buna. Mən ümidsiz adam deyiləm, heç inamsız da, inancsız da deyiləm. Bax, ona görə də həmin o suallara gedən yolda, yeni bu baş sındırdığım anda içimdən gəlib keçən bir istəyi misralamışam. Və yazmışam ki:

*Hər çöhrədə nur, işıq var,
Görə bilsən, görə bilsən.
Hər işığa bir aşıq var -
Görə bilsən, görə bilsən.*

*Əkiz taydı daş və divar,
Həmnaxışdı, su və cuvar.
Kırpıqları bir-bir suvar -
Görə bilsən, görə bilsən.*

*Pərvanəsi o dərdin, mən,
Pöhrənəndi o, dərdim mən!
Bu dərdimi o dərdimdən -
Görə bilsən, görə bilsən.*

*Qoyma sınaq, yaranam,
Bil ki, sənə yar adanam!
Eşq dünyası yaradaram -
Bir az ümid verə bilsən!*

Hə, gördünmü, yaşamaq üçün, öz yerində olduğunu, dayandığını bilmək üçün mütləq ümid lazımdır. O ümid də Allahdan və səndən gəlib keçir. Yaradan O, çatdıran isə Sənsən. Burada bir asilik, burada bir dinə, Tanrıya qarşı çıxmaq yoxdu. Ona görə ki, mən sevginin haqqdan gəldiyinə, Allah payı olduğuna gün işığı kimi inanıram. Və deməli, birmənalı olaraq, bütün varlığıma hopan budur ki, duyğular, hisslər, sevgi ilə cilalanda həyat tamam başqa cür olur.

Söhbət burda təkə intim aləmdən getmir, kiminləsə qol-qola gəzməkdən, diz-dizə

oturmaqdan bəhs olunmur. Söhbət burda iki ürəyin bir sinədə, iki bəndənin bir canda özünü tapmasından, özünü tamamlamasından gedir. Bu cütlük əslində bir böyük TƏK-LİKDİR!!! Onları da tək edən sevgidir. Alınan nəfəs, döyünən ürək, görən göz, düşünən ağıl...

Bunlar elə bir vasitədir, elə bir qeyri-adi məcundur ki, cütlüyü sevgi vasitəsilə bütövləşdirir. Onların həyatı da, yaşamı da, demək olar ki, hər anları dünyanın harasında olmağından asılı olmayaraq həmişə güvəndə, həmişə bir bütövlüyün daxilində özünü təqdim edir.

Görən də, anlayan da onları bir-birindən uzaqda təsvir edə bilmir. Bir az sadə dildə desəm, sanki yarı bölünmüş alma sanki insanın özü və kölgəsi sanki güzgüyə baxan adam. Bax, bu cür qoşalaşma, bütövləşmə hakim olur sevgidə hər kəsə - Sevanə!

Mən pafoslu görünən, amma əslində içimdəki sualın (özüm üçün müəyyənləşdirdiyim sualın - Ə.M.) cavabı olan bu fikirlərin arxasında sona qədər duracağıma əminəm. Ona görə ki, (təkrara görə üzr istəyirəm - Ə.M.) sevgim haqdan gəlib və o da mənə bir əminlik gətirir. O əminlik də mənim ürək çırpıntılarımı sənə ünvanlayıb, sənə cavabını gözləyə-gözləyə mən də sözlün işığında özüm-özümə soruşmuşam ki, bu hər kəsin bildiyi, amma hər kəsin yaşamadığı sevgidən güclü hansısa doğma bir hiss varmı?

Zatən mən düşünürəm ki, insanın iki ən böyük duyğusu, yeni gizlədə bilmədiyi ali hissi var, onun biri sevgidir, ikincisi nifrət. Sevginin bir nöqtəsi sənəzliliyə yaşaya bilməkdir. Nifrətin pik nöqtəsi intihar və yaxud qətlidir.

Görürsənmi, bir varlıq olaraq sevgi və nifrət bizi haralara aparır. Elə ona görə də hərdən özüm-özümə danışırıram və sonra da danışdıqlarımı sənə söyləyirəm, səndən cavab gözləyirəm. Və o cavab gələndə kimi isə dözməyib, səbirsizlik edib bu misraları kağıza köçürürəm:

*Niyə incidirsən mənə bu qədər,
Hansı günahımın cəzasıdır bu?!
Namazım SEVGİDİR! - həmin o gündən
Bəs onda de nəyin qəzasıdır bu?!*

*Ürəyin ürəklə kəsmət kəsməsi,
Sayılır mənimçün ruhun vəsməsi.
Baxış pıçiltısı, dodaq əsməsi,
Sevginin ən incə əzasıdır bu?!*

*Fikirdi yoğuran, diləkdi yapan,
Atını dörd nala fələkdə çapan.
Tanrı dərgahında özünü tapan,
Bilir ki, məhəbbət fəzasıdır bu!*

İnsan ömrünün demək olar ki, ən böyük payını, hissəsini yerdə, torpağın üzərində keçirir, yaşayır. Müəyyən qrup var ki, onların işi, fəaliyyəti daha çox feza ilə, hündürlük ilə, yeni yerden yüksəklikdə reallaşır. Gah işiq dirəyinin üstündə, gah neft buruğunun qülləsində, gah təyyarədə, bir sözlə, torpaqdan hansısa bir məsafədə keçən bu ömür sonda yenə torpağa söykənməli olur. obrazlı desəm, yer həmin adamlara bir trampilin kimi təkən verir, onların start nöqtəsi olur, ordan başlayır uçuş da, qülləyə qalxmaq da. Lap uşaqlıq illərimizdə olduğumuz kimi, hansısa bir uca yerdən üzü aşağı tullanmaq da... Bütün bunları xatırlamaqda məqsədim göy üzündən gələn Allah payı olan sevginin torpaqla bağlı hərdən orta məktəb illərində sağirdostlarımla etdiyim bir mübahisə yadıma düşür.

Hər kəsə məlumdur ki, yer öz oxu ətrafında fırlanır. Mən də onda şeirə, poeziyaya elə

vurulmuşdum ki, hər şeyi obrazlı görürdüm. Hər şeydə bir bağlılıq axtarırdım və inadla sübut etməyə çalışırdım ki, yer göyə vurulub, onun aşıqıdır. Ona görə də aşağıdan yuxarıya baxmaqla yanaşı, həm də ona can atır. Şairanə desəm, yer göyü, göy də yeri sevir. Vurulublar bir-birlərinə.

Siz, yeni oxucularım, mənim bu "şairanə fəlsəfə"mə necə qiymət verməyinizdən asılı olmayaraq, ısrarlı şəkildə mən öz mövqeyimdə qalırım. Ona görə ki, bu cahana sığmayan insan başqa bir cahanı ona görə rahatlıqla arayı ki, o, həmin cahanın var olduğu na əmindir.

Bu, ilk anlamda "bu dünya - o dünya" deyimini, fikrini yada salsa da, mənim üçün elə bu dünya da, o dünya da Allahın var olduğu hər yerin içindədi, özündədi. Yeni yer göyün, göy yerin sevgisinin, bütövlüyünün içində yaşayır və bu da həm o ısrarla yaddaşlara yazılan bu dünya, o dünya deyilənə mənə görə bir-birinin içində olan göylə yerin özündə görünür və bu, iç-içə olmaq, bir-birində tamamlanmaq, yazımın əvvəlində dediyim kimi, iki ürəyin bir sinədə birləşməsinin obrazlı görüntüsüdür.

Siz əmin ola bilərsiniz ki, hər şeyə qadir olan sevgi aşıqla məşuqu, sevanlə sevilənə necə qovuşdura bilirsə, bir-birinə can atanları da, bir-birinin içində var olanları da bu cür bütövləşdirir. Və bir də istənilən bucaq altında, istənilən nöqtədən baxanda ürəyin, ağılın, nəyi görmək istəyirsə, necə görmək istəyirsə, daha çox o cür görünür, o cür hiss edir-sən.

Yeni mən səni yer üzündə heç kimin görmədiyini, hiss etmədiyini, yalnız Allahın görüb dəyərləndirdiyi bir mələk simasında görürəm. Nəfəsini də, saç düzümünü də, hətta barmaqlarının yazı yazarkən və yaxud hansısa bir işi görərkən etdiyi "rəqsi" də mən məhz özümün görmək istədiyim kimi görürəm.

Bütün bunlar ömrü birtəhər yola vermək deyil və yaxud ömrü birtəhər öz istəyimə uyğunlaşdırmaq cəhdidi. Bütün bunlar mənim üçün gerçəklikdi - sənə özün kimi! Bax, o gerçəkliyi də mən yerin, göyün, sənə və mənim xəyallarımızın, varlığımızın içində yaşayıb, həm də yaşadığımı sözə çevirməyin şiirin əzabını o andan yaşamaqdayam:

*Kırpıqlarım görüşmədi, əritdim,
Bir gecəni, bir səhəri içində.
Can atsam da qovuşdura bilmədim,
Bir həsrəti bir səhəri içində!*

*Baş qatsam da hər ölçüdə, biçidə,
Boş səhradı əllərimin içi də!
Vüsal, həsrət, bir də umud-üçü də -
Çabalayır, bir qəhəri içində!*

*Batan günəş, axan ulduz və bir də,
Güc qalmayıb dişim sıxan səbirdə.
Bilə-bilə yaşadığım cəbir də -
Bal daddırır, bal zəhəri içində!*

*Çöhrəndəki təbəssümdən çən ağır,
Nə dilədim tərsi ilə tən, yağır!
Söz önündə açıq-aşkar mən fağır
Gül sayıram "bir təhəri" içində!*

Bu yazını başlayandan sonuna qədər mən bütövlükdən və sevgidən, əslində isə bütövlüyü yaradan sevgidən danışdım. Daha doğrusu, danışdıqlarımı bilgiləyərək yaddaşına köçürtdüm. Amma bununla yanaşı, mən sözə çevirdiklərimi o çevrilmə anının özündə də bir gerçəklik kimi yaşayırdım və yaşadım da. Çünki sənənlə üz-üzə idim, sənənlə danışdım, sənənlə bölüşürdüm, Sənə səndən yazırdım.